

СТАНОВИЩЕ

относно трудовете на доц. д-р **Веселин Христов Дафов**, представени в обявения в ДВ, бр. 44/29.05.2018 г. конкурс за академичната длъжност „професор” по професионално направление 2.3. Философия (Онтология, Предметна онтология, Субектна онтология) за нуждите на Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски”,
изготвено от доц. д-р Ивайло Димитров (ИИОЗ-БАН)

За обявения конкурс доц. д-р Веселин Дафов е единствен кандидат. Представил е за участие в него три свои публикации: 1. *Моменти онтология*, Проектория, 2014, 120 стр; 2. *Онтологически проектории*, Парадигма, София, 2018, 242 стр.; 3. *Ставания и направления*, Парадигма, 2018, София, 247 стр. Веднага искам да направя едно уточнение относно процедурата по конкурса, по чийто начин на провеждане нямам принципни възражения. Кандидатът постъпва съвсем целесъобразно, когато в документите по конкурса и в самите трудове, представени за разглеждане от научното жури, категоризира последните като „публикации” и „книги”, а не като „монографии”, вероятно с ясно съзнание, че поне при първите два от тях изглежда съмнително дали съответстват на дефиницията за такава в промените към допълнителните разпоредби в ЗРАСРБ, влезли в сила от 04.05.2018 г. За съжаление, това се прави не съвсем последователно. В кратката анотация на гърба на корицата (която замества липсващите предговор и послеслов) на *Моменти онтология* четем, че става дума за „сборник философски статии”, но в *Авторската справка* за приносните моменти е отбелязано, че иде реч за монография с единадесет глави, които „представляват философски разсъждения и рефлексии по повод някои моменти от история на философията”. Доколкото мога да преценя, въпросният труд не отговаря на законовата дефиниция за „научен труд,

който не повтаря или обобщава съществуващото знание”, бивайки именно сборник трудове, вече публикувани в научно рецензирани списания и сборници от конференции и така произведени в ранга на приноси към „съществуващото знание”, каквото и да са разбирали законотворците под последния терминологичен конструкт. Същите основания ме карат да се колебая и в преценката си относно *Онтологически проектори*, която публикация отново е категоризирана като книга в *Предговора* към нея, но е определена и като „монография” в справката за приносите. Оставям настрана въпроса, че на базата на предоставените ми материали и копия от публикации по конкурса, както и на отреденото твърде ограничено време за запознаване с тях, нямах възможност да преценя дали доц. Дафов коректно е изчислил в справката, че обемът на двете книги, който е „напълно нов и неизползван досега за процедури или конкурси”, възлиза на 80, съответно 85, процента. Доверявам се на отличната му математическа образованост. Парадоксално е обаче, че именно третият предоставен труд, *Ставания и направи*, който както изглежда отговаря напълно на законовата дефиниция за „монография”, никъде не е отбелязан като такъв от автора му. С оглед не на тази конкурсна процедура, която е стартирала малко преди промените в ЗРАСРБ, а на следващи процедури, предвидени от него, това ми изглежда като пропуск, тъй като репутацията на издателя предполага, че книгата е преминала през научна редакция или рецензиране, а предоставената библиография, макар и по-скоро обратнопропорционална на законовото изискване да е „изчерпателна”, изглежда напълно достатъчна за целите на академичното развитие. Дотук със Закона и неговите процедури, чието подценяване може да струва скъпо не само за професионалното израстване на философската ни общност, но и за нейното локално оцеляване.

Надявам се да бъде разбран правилно в горното твърде пространно уточнение, както относно предвиденото от актуалните законови процедури, така и в перспективата на техните промени, които непосредствено предстои да влязат в сила под формата на национални минимални наукометрични изисквания за академично израстване. Защото, ако виждам някъде истински проблем, то той се отнася до несъвършенствата на Закона, а не в безспорните за мен професионални качества на доц. Дафов, които не подлежат на адекватно измерване по силата на възприетите от законодателя наукометрични критерии. Причината за това виждам да се таи – неловко ще се опитам да го кажа в одеждите на неговия собствен език – в битието му на автентично философстващ субект, който чрез оригиналните си изследвания в полето на над половинвековната родна традиция на субектната онтология непрекъснато надмогва и така надгражда собствената си разумна Аз-ност и творческа самоидентичност. Вероятно ще прозвучи старомодно, но вярвам, че за измерването на достойнствата и приносите на автентично-философски трудове от подобен ранг се нуждаем от други, не наново оразмеряващи, а тъкмо напротив – от устояли на приоритизиращата конюнктура на управленското мислене и добре отлежали във времето критерии за академичен ръст.

Ето защо, няма да учудя никого от колегите, ако се пресегна към Кантовия наръчник за лекции по логика в превода на Д. Денков (*Логика*, 1994, 21) и задам въпроса: притежава ли кандидатът по конкурса набора от качества, най-общо нужни „за да бъдеш философ” не само в епохата на Просвещението, а именно: „1) Култура на таланта и умение тя да се използва за всички цели. 2) Сръчност в употребата на всички средства за всякакви цели”? Отличните ми впечатления от колегата Дафов още от общата ни студентска скамейка; зрелите и задълбочени историко-философски анализи от *Моменти онтология*; вдъхващия самочувствие за полезност професионален наръчник за упражняване в теоретико-

философски, практико/приложно-философски и метафилософски *Онтологически проектории* – всичко това ми дава достатъчно основание да дам положителен отговор на горния въпрос. Както трябва да се очаква обаче, Кант има нещо трето предвид като решаващо важна добавка към умениято за целесъобразно използване на културата на таланта и средствената сръчност: „тези две неща трябва да бъдат в единство; защото без знания никога не може да се стане философ, както и никога само знанията не правят философа, ако не се прибави едно целесъобразно свързване на всички познания и умения в единството, както и съзнание в припокриването на същите с най-висшите цели на човешкия разум.” (*Логика*, пак там). По отношение на този синтетичен трети елемент на автентичното философстване вече съм безсилен да дам еднозначен отговор на въпроса дали кандидатът по конкурса е постигнал единството и удържа баланса между безспорната култура на своя талант и богатството на придобитите философски познания, средствени сръчности и компетентности. За мен е достатъчно, че доц. Дафов демонстрира постоянство в стремежа си към това единство и баланс в субектно-онтологическото си битие на изследовател, но нещо повече – чрез проекторите си успешно учи как се философства „чрез упражнение и самостоятелна употреба на разума”, постоянно се оглежда се във фигурата на Сократ и постига „вътрешно удовлетворение”, удържайки здравословната дистанция помежду филодокса, софиста и мизолога (пак по Кантовата *Логика*). И има съвсем периферно за конкурса значение преценката ми доколко коректно се тълкуват Кантовите и Хегеловите концепти в параграфа *Азното субектно и знанието* от статията-глава *Знание, умение и компетентност*, независимо, че в предлаганата концепция за знание авторът прави неочакван завои към Платон и предлага припомнянето да се приравни с „изискването да може да се възстанови аперцепцията (т.е. единството на многообразието), която се е разпаднала” в по-

средствеността на забравянето, но може да се реанимира чрез мнемонични техники.

И все пак, за целите на конкурса научното жури трябва да прецени достатъчно ли е направеното от доц. Дафов, за да стане в субектното си изследователско битие изпълняващ академичната длъжност „професор” в полето на субектната и/или предметната онтология. По нескромното ми мнение, решаващо в това отношение е подобаващо да се оцени философската стойност на неговия безспорно нов и монографичен труд *Ставания и направи*, и по-специално образцовите за субектно-онтологическата парадигма, доколкото мога да преценя, онтологизации на обичайните ни подръчности – стола, масата, обувката. За съжаление обаче, преди да заключа това свое становище, което трябва да бъде разглеждано като предварително във всеки смисъл на тази дума, искам да уточня следното: като имам предвид категоризирането посредством вменяване на вина (обвиняване) на понятието „компетентност”, извършено от доц. Дафов, не мога да не се доверя на обективната експертна преценка на колегите от научното жури, които са несравнимо по-компетентни в полето на субектната и/или предметната онтология. Едва тогава, при предстоящото гласуване в рамките на законната процедура, бих се доверил на собствената си трезва преценка откъм неизменно подвъпросната ми научна компетенция и (преди всичко) из-от едва доловимия шепот на изследователската ми съвест. Защото (и това е може би един пропуск на автора) аз просто се чувствам некомпетентен да дам окончателно становище, може би и мога, и знам, и умея, но се съмнявам, че има ефективна майевтична техника, която да ме принуди да го направя точно тук-и-сега за целите на конкурса. Не е случайно, че като студент на проф. А. Андонов, някога предложих несръчен опит за онтология на нерешителността. На изпита спорехме за две магарета – това на Буридан и онова на моста, като дори и не ми хрумна, че и по този въпрос нещо е

казал още Аристотел. И все пак днес, като член на научно жури, се чувствам длъжен поне да задам неудобен въпрос. Няма да е подвеждащия въпрос на Сократ – „Колега, ти какво правиш?“, защото не очаквам задоволителен за школната ми философска образованост отговор, който да ми донесе вътрешно удовлетворение. И все пак, как доц. Дафов би защитил своето твърде силното според мен твърдение от справката за приносните моменти, че философският ангажимент към онтологизиране на пространство, време и количество (из *къде*, *кога* и *колко*) бива поет „по един нов за философията начин, който докрай се съобразява с разликата между категория и понятие“? Питам, тъй като дори за външен за школата по субектна онтология наблюдател изглежда, че въпросната разлика не се приема като парадигмално положение, а библиографията към разглежданите трудове и отгласването от традицията са не дотам изчерпателни, за да се прецени доколко „нов за философията“ е подвъпросния начин на онтологизиране. И още защото, пак по Кантовата *Логика*, „всеки философски мислител гради, така да се каже, собственото си дело връз развалините на някой друг, но никому никога не се е удало това да се осъществи изцяло.“

Заклучение: Достоинствата на представените трудове, цялостната преподавателска, научноизследователска и научно-приложна дейност ми дават достатъчно основания да препоръчам на научното жури да гласува „за“ присъждането на академичната длъжност „професор“ на доц. д-р Веселин Христов Дафов по професионално направление 2.3. Философия (Онтология, Предметна онтология, Субектна онтология) за нуждите на ФФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

07.11.2018 г.

Доц. д-р Ивайло Димитров